

TEATRE

Olors

Trepitjar-se
els talons

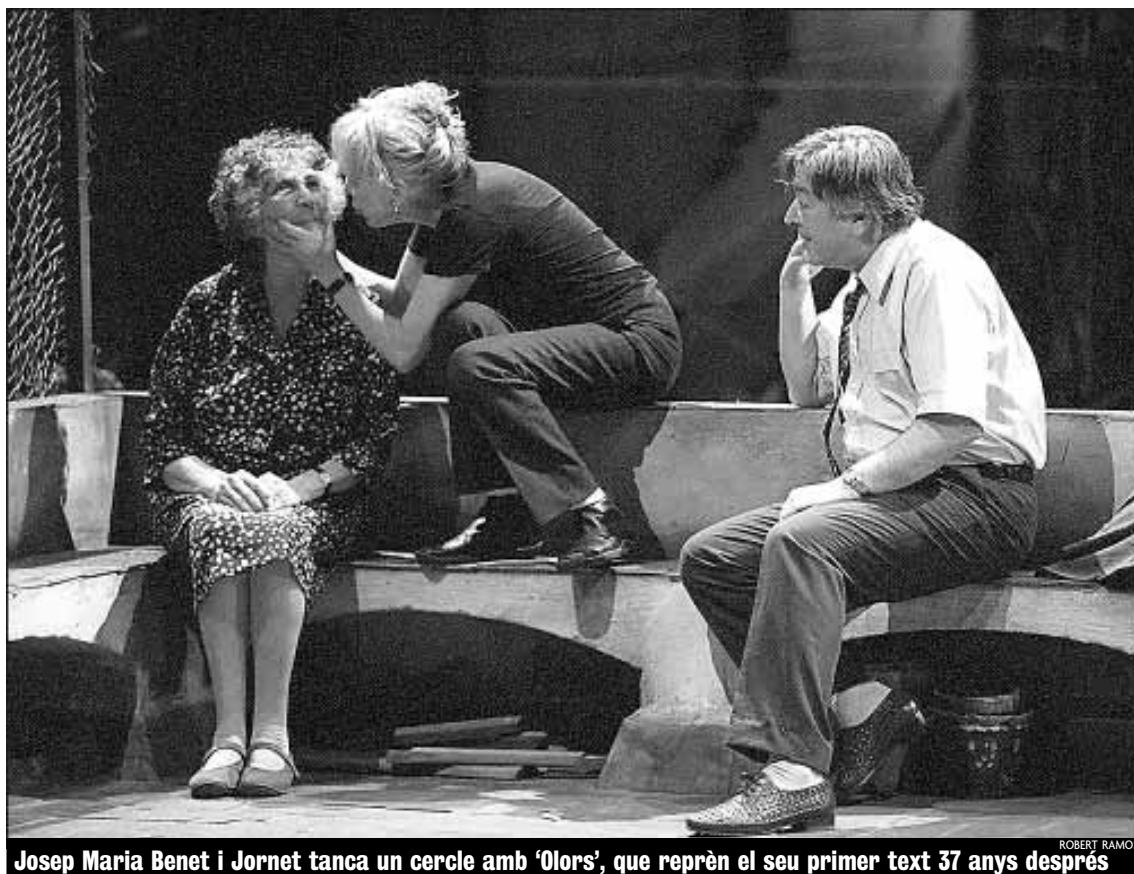
Francesc Massip

'Olors', de Josep Maria Benet i Jornet. Intèrprets: Joan Anguera, Pere Arquillué, Rosa Boladeras, Carme Molina, Rosa Maria Sardà. Escenografia: Jon Berrondo. Vestuari: Emma Escolano. Il·luminació: Ignasi Camprodon. Banda sonora: José A. Gutiérrez. Ajudant de direcció: Damià Barbany. Ajudant d'escenografia: Bibiana Puigdefàbregas. Direcció: Mario Gas. TNC, Sala Gran, 24 de febrer.

Olors és l'últim traç d'un llarg recorregut curvilini i tenaç, ininterromput i ferm, d'un dramaturg de pedra picada com Benet i Jornet que ha volgut trepitjar per primer cop l'escenari gran del TNC amb una sorprenent represa de la seva obra inicial (*Una vella i coneguda olor*, 1964). És com si Benet, que en obstinada perseverança ha estat un dels responsables del retorn a la centralitat del text dramàtic en el teatre català, hagués volgut tancar un cercle fet de 37 anys i 37 obres; encara que no deixi clar si amb l'impuls d'una tendència centrípeta o centrífuga. Una de les virtuts d'*Olors* és la seva precisió: els mecanismes de la construcció dramàtica són d'una rara habilitat i estan amarats d'una profunda intuïció escènica. L'obra s'estructura en vint microescenes en què s'alternen, entretallades, accions d'un immediat present amb accions d'un imminent passat. Una dosificació temporal que els personatges aprofiten per projectar-se enrere cap a un pretèrit odiat i enyorat alhora, i on la ganyota del pas del temps ha deixat macadures inesborrables, tant en el paisatge urbà (el Raval barceloní) com en el corporal (dels seus habitants). Cada esquetx acaba amb una nova relació que augmenta l'enjòlit de l'espectador i empeny l'acció cap endavant. Un hàbil recurs inventat per Xahrazad, que ha culminat la seva provada eficàcia en el serial radiofònic i televisiu. La pausa entre seqüències se subratlla amb el flaix de la càmera, objecte protagonista de la peça, ull immòbil que ha de ser testimoni de l'enderrocament d'un barri. Aquest procediment escènic, al principi molt eficaç, s'esgota en l'obsessiva reiteració, i l'excés de llampades acaba descolorint les imatges, víctimes d'una

mena de sobreexposició en el revelat. La fotografia esdevé el símbol del desesperat i inútil intent de retenir l'efímer, d'immortalitzar allò que ja no serà mai més. En aquest cas uns edificis del barri vell condemnats a una de les tantes operacions de *lifting* a què la modernitat ha sotmès la ciutat. Darrere l'objectiu hi ha la retina de la protagonista, que escampa una mirada plena de nostàlgia, això és, de retorn a aquell dolor que s'ha anat acumulant en diversos estrats tant al pati com a la seva vida. L'encarna Rosa M. Sardà, que ja havia interpretat, de jove, els altres dos estadis del personatge, ara traspuant tot el cúmul de desencant que arrossega la fotògrafa. Pere Arquillué és l'antagonista, revivificació d'un amor perdut que la dona s'apressa a consumir en un poc creïble *carpe diem*. Però qui s'endu el peix del riu és la més veterana de les intèrprets: Carme Molina, una mare que com tots els ancians fingeix aquell toc de bogeria que la fa lliure de dir el que pensa.

L'escenografia es compon de dos elements de signe contrari: el primer pla que reproduïx el terra del pati interior de l'illa de cases, amb l'enrajolat, els pedrissos, reixes i baranes, per on s'esdevé la major part del moviment escènic; i un segon pla que evoca un grandiloqüent fons de cases amb balcons i finestres abocades al celobert i ferides per l'abandó i la peremptòria destrucció. Si el pis de terrat frueix d'una intensa capacitat d'evocació i, sobretot, té la virtut de concentrar l'acció i de jugar a favor del moviment expressiu dels intèrprets, en canvi el fons de bastides, de parets mig enrunades i el vòmit de ferralla dipositada al centre es mengen l'escena i dispersen les línies de força que tracen els personatges. No calien tantes bastides: total per ser practicables només en dues ocasions quan l'arquitecte, primer, i la policia, al final, busquen ma-

Josep Maria Benet i Jornet tanca un cercle amb 'Olors', que reprèn el seu primer text 37 anys després

gribins entaforats a les vivendes que cal enderrocar. Bastava prolongar cap enrere el paviment de rajoles fins a fondre's en un fons negre com una gola de llop i potser acompanyar els expressius efectes sonors amb algun efecte odorífer que fes honor al títol.

El pàl·lid retrat de la implacable erosió del temps, que algú va comparar amb Txékhov, acaba com comença, trepitjant-se els talons, mossegant-se la cua en una poderosa projecció de l'activitat demolidora d'excavadores i grues.

Clint Eastwood rebrà un
Lleó d'Or pel conjunt de
la seva carreraRedacció
ROMA

L'actor i director de cinema nord-americà rebrà el Lleó d'Or per la seva carrera professional, segons han decidit aquesta setmana els organitzadors de la Mostra de Venècia, que aquest any se celebrarà entre el 30 d'agost i el 9 de setembre. Convertit en els últims vint anys en un dels últims grans cineastes clàssics en actiu, Clint Eastwood veurà recompensada un cop més la seva excepcional carrera, en què ha assumit, al llarg de 45 anys, els papers d'actor, director, productor i guionista.

Bertolucci apadrinarà la
Setmana de la Crítica de
Cannes d'aquest anyRedacció
PARÍS

El cineasta italià Bernardo Bertolucci apadrinarà aquest any la Setmana de la Crítica del Festival de Cannes, una secció paral·lela orientada al descobriment i consagració de joves valors del cinema, que justament el va donar a conèixer fa 36 anys quan hi va presentar *Antes de la revolució*. L'edició del certamen de Cannes se celebra aquest any entre els dies 10 i 21 de maig.

Tracy Chapman edita un
nou àlbum després de
cinc anys de descansRedacció
MADRID

L'èxit de la cantautora nord-americana Tracy Chapman en els seus primers quatre àlbums discogràfics, que van vendre milions de còpies i li van valer diversos *grammies*, va propiciar un llarg descans de cinc anys, que ara trenca amb la publicació del seu nou treball, *Telling Stories*. El nou disc inclou onze cançons compostes per ella amb lletres compromeses socialment, però que parlen també de l'amor i la passió i ho fan des d'un punt de vista optimista.

AVISMÓN-CATALUNYA Jo ajudo un avi, i tu?

FA UNA CRIDA A VOLUNTARIS/ÀRIES GENEROSOS DE QUALSEVOL EDAT

- Assistència domiciliària
- Suport administratiu
- Treballar amb ordinadors
- Departament de premsa
- Equip editor d'una revista
- Treballadors/es socials

Avismón-Catalunya c/ Jocs Florals, 59 baixos. Tel. 93 332 58 58. e-mail: avismon@yahoo.com

